MÔJ ROK

1956

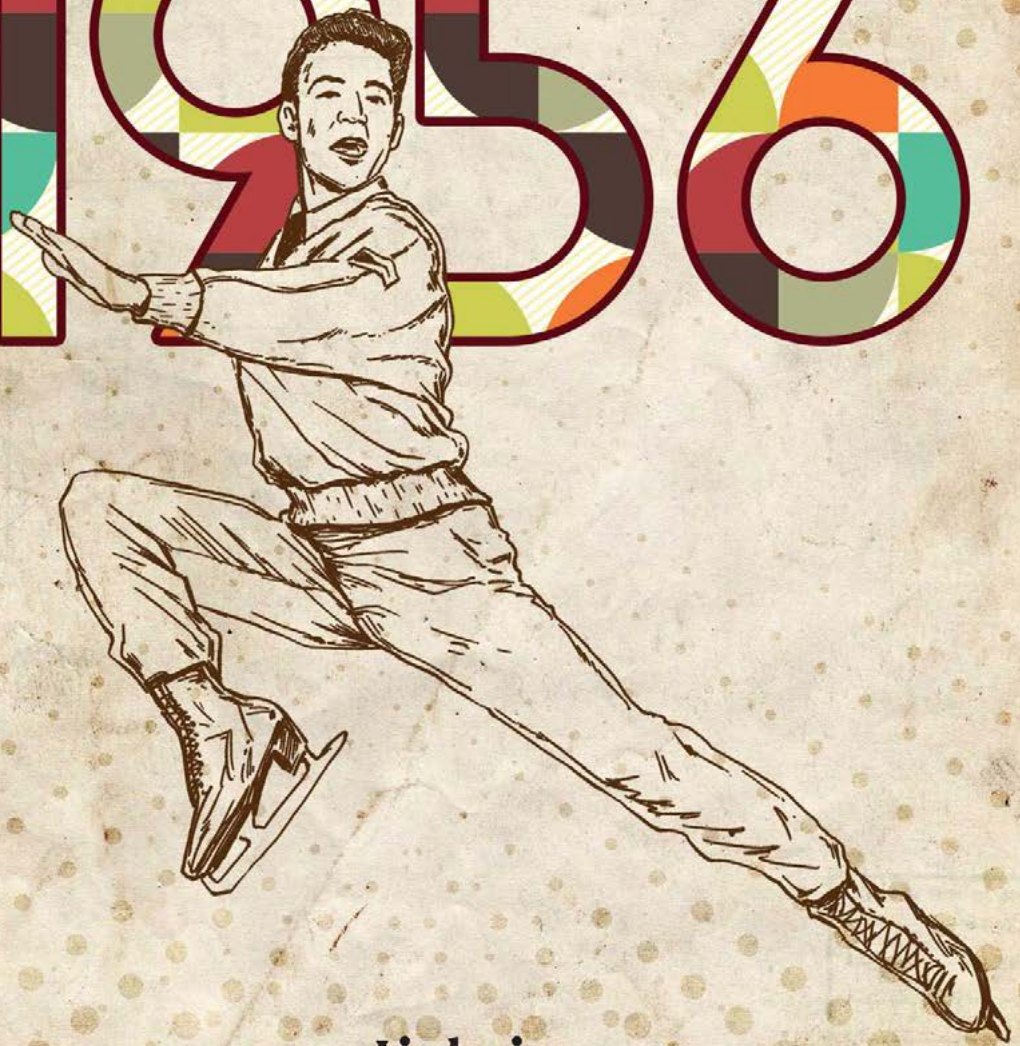

Lindeni

Môj rok 1956

Vyšlo aj v tlačovej podobe

Objednať môžete na
www.lindeni.sk
www.albatrosmedia.sk

Lindeni

Dagmar Palovičová, Jarmila Frejtichová
Môj rok 1956 – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2026

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto publikácie nesmie byť rozširovaná
bez písomného súhlasu majiteľov práv.

ALBATROS MEDIA

MÔJ ROK

1956

Dagmar Palovičová, Jarmila Frejtichová: *Môj rok 1956*

Copyright © Dagmar Palovičová, Jarmila Frejtichová, 2026
Translation © Miloslava Podmajerská, 2026
Slovak edition © Albatros Media Slovakia, s. r. o., 2026

Všetky práva sú vyhradené. Žiadna časť tejto publikácie sa nesmie kopírovať a rozmnožovať za účelom rozširovania v akejkoľvek forme alebo akýmkoľvek spôsobom bez písomného súhlasu vydavateľa. Vyťažovanie textu a dát z tejto publikácie v zmysle čl. 4 smernice 2019/790 EÚ je zakázané.

ISBN v tlačenej verzii 978-80-566-5549-8
ISBN e-knihy 978-80-566-5575-7 (1. zverejnenie, 2026) (ePDF)

Dagmar Palovičová, Jarmila Frejtichová
Môj rok 1956

Druhé slovenské vydanie, prvé vydanie v Albatros Media Slovakia.
Vydalo vydavateľstvo Lindeni v roku 2026
v spoločnosti Albatros Media Slovakia s. r. o.,
so sídlom Mickiewiczova 9, Bratislava, Slovenská republika.
Číslo publikácie 3 741
Zodpovedná redaktorka Františka Gibalová
Technická redaktorka Sandra Friedrichová

Z českého originálu *Jarmila Frejtichová: Můj rok 1956*, ktorý vyšiel vo vydavateľstve nastole, Brno 2026, preložila Miloslava Podmajerská.

Ilustrácia na obálke: Matěj Pospíšil
Obálka: Pavel Ševčík
Sadzba: Martina Mojzesová
Jazyková korektúra: Silvia Vnenková
Výtvarná redaktorka: Kristina Synek
Produkcia: Silvia Vnenková

Cena uvedená výrobcom predstavuje nezáväznú odporúčanú spotrebiteľskú cenu.

Vydavateľovi sa napriek všetkému úsiliu nepodarilo nájsť autorov niektorých fotografií ani ich prípadných dedičov. Ak existujú, nech, prosím, kontaktujú vydavateľa.

e-shop: www.albatrosmedia.sk
e-mail: info@albatrosmedia.sk

ALBATROS MEDIA

OBSAH

Úvod	4	Výtvarné umenie	143
Politika	**20**	**Médiá a tlač**	**150**
Realita všedného dňa	**43**	**Architektúra**	**160**
Zdravie	67	**Veda**	**179**
Doprava	**72**	**Móda**	**188**
Kultúra	**93**	**Šport**	**201**
Literatúra	94	**Krimi**	**224**
Film	109		
Divadlo	123	**Kalendárium 1956**	**230**
Hudba	133	Zdroje	254

ÚVOD

Rok 1956 je jedným z tých rokov, o ktorých rozhodne nemôžeme povedať, že boli nudné. V podstate je to také predjarie sladkých šesťdesiatok. Predjarie so všetkým, čo k tomu patrí – slnkom, ktoré sa dá tušiť za mrakmi a sem tam už aj zahreje, ale tiež s povodňami, ktoré zmetú všetko, čo im stojí v ceste.

Na jednej strane vystúpenie Nikitu Chruščova na XX. Zjazde KSSZ znamená definitívny pohreb stalinizmu, na druhej strane sovietske tanky valcujú Budapešť a v Suezskom prielive len vďaka spojenému úsiliu USA a ZSSR nedôjde k obrovskému vojnovému konfliktu.

Rok 1956 bol rokom pokračujúcej industrializácie Slovenska. Budovali sa nové fabriky, rozvíjal sa hutnícky a chemický priemysel a do miest prúdili tisíce ľudí z vidieka. Životná úroveň rástla pomaly, no ľudia cítili, že sa otvárajú nové pracovné príležitosti. Hoci cenzúra stále fungovala, slovenskí spisovatelia a umelci začali do svojich diel vnášať viac realistických a ľudských tém. Kultúrne prostredie sa postupne uvoľňovalo a pripravovalo pôdu na väčšie zmeny v nasledujúcom desaťročí.

V uliciach Bratislavy jazdili ešte prevažne električky starších typov, v obchodoch bol nedostatok tovaru, no pomaly sa rozširovala ponuka textilu a spotrebného tovaru. Dediny žili kolektivizáciou, keď roľníci museli vstupovať do jednotných roľníckych družstiev.

V Amerike Elvis Presley privádza davy fanúšičiek k šialenstvu a usporiadaných občanov k zúrivosti, monacký knieža si berie filmovú hviezdu Grace Kelly a vydáva sa aj Merilyn Monroe.

Poďme si teda zaspomínať na rok, kedy sa zase raz pohli dejiny, kedy spoločnosť Ericsson vyrobila prvý mobilný telefón, narodila sa prvá gorila v zajatí a ľudia v Československu si po rokoch zasa mohli legálne vsadiť.

A ak je medzi vašimi blízkymi niekto, kto sa v tomto roku po prvý raz pozrel na tento svet a komu chcete darovať túto knižku, napíšte mu niečo pekné na stránku oproti. Čaká na vás.

Stránka pre teba

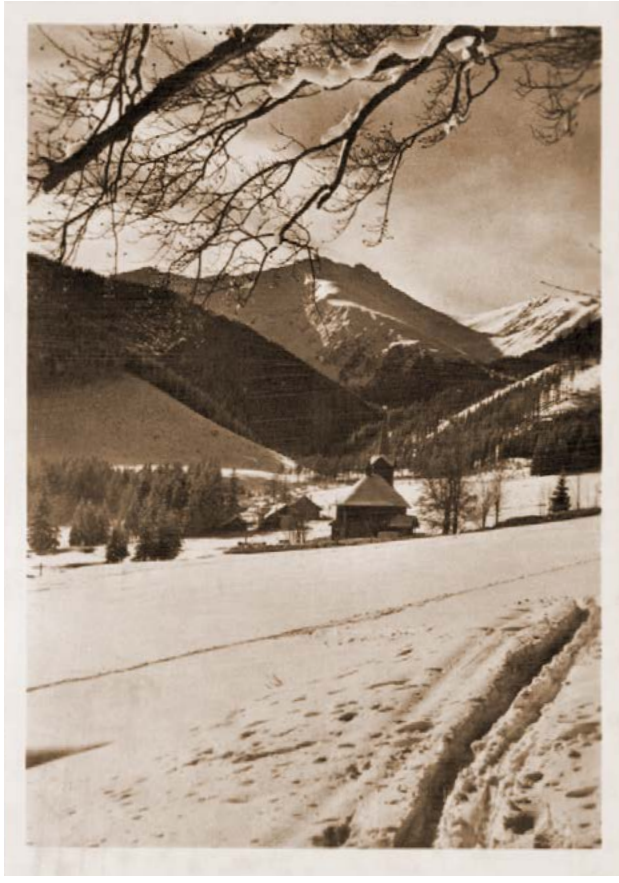

PF 1956

ROK 1956 PODĽA INÝCH KALENDÁROV

Gregoriánsky kalendár	1956 (MCMLVI)
Arménsky kalendár	1404 – 1405
Asýrsky kalendár	6706
Bengálsky kalendár	1362 – 1363
Berberský kalendár	2906
Budhistický kalendár	2499 – 2500
Byzantský kalendár	7464 – 7465
Čínsky kalendár	9. februára 1956 – 28. januára1957, Ohnivá opica
Etiópsky kalendár	1948 – 1949
Hebrejský kalendár	5716 – 5717
Iránsky kalendár	1334 – 1335
Islamský kalendár	1376 – 1377
Japonský kalendár	Šówa 31
Jávsky kalendár	1887 – 1888
Juliánský kalenár	1956
Koptský kalendár	1672 – 1673
Kórejský kalendár	4289
Rímsky kalendár	2709
Thajský solárny kalendár	2499

ŠTATISTIKA

DEMOGRAFICKÉ UKAZOVATELE ČSR

Počet obyvateľov	13 229 000
Počet živo narodených	19,8 na 1000 obyvateľov
Počet úmrtí	9,6 na 1000 obyvateľov
Prirodzený prírastok	10,2 na 1000 obyvateľov

Najväčšie mestá – počet obyvateľov

Praha	978 634
Brno	306 371
Bratislava	246 695
Ostrava	186 545
Plzeň	134 273

Priemerná mesačná mzda (bez JRD) – 1 234 Kčs

Slovensko má 3 787 111 obyvateľov, z toho 1 847 245 mužov a 1 939 866 žien. Bratislava má 244 105 obyvateľov.
Detí od 0 do štyroch rokov je 466 675, vo veku 20 až 24-ročných je 291 371 ľudí, 30 až 34-ročných je 301 357 osôb, 40 až 44-ročných je 209 192 a 50 až 54-ročných je 210 918 ľudí. 60 až 64-ročných je 134 790 osôb. Sedemdesiat až sedemdesiatštyri ročných je 73 295, 80 až 84-ročných je 26 576 osôb, 90 až 94-ročných je 2 393 a pre zaujímavosť 95 až 99 rokov sa dožíva 623 osôb a 100-ročných je 125 ľudí.
Celkovo v tomto roku zomrelo 32 815 ľudí.
Priemerná dĺžka života mužov na Slovensku je 66 rokov a žien – 70,4 roka.
Na Slovensku sa v roku 1956 zosobášilo 35 199 párov, rozviedlo sa 1 762 párov. 9 259 manželstiev zaniklo smrťou muža a 4 612 manželstiev zaniklo smrťou ženy. Čistý prírastok manželstiev na 1 000 obyvateľov je 5,2.

Narodilo sa 100 672 detí, z toho 4,96 percent mimo manželstva. V tomto roku bolo na Slovensku hlásených 9 376 interrupcií.
Príspevok na narodenie dieťaťa je 500 Kčs, ešte stále rovnaký ako v roku 1947, kedy bol zavedený. Výchovné na jedno dieťa je 70 Kčs, na dve deti 170 Kčs, na tri deti 310 Kčs, na štyri 490 Kčs a na každé ďalšie dieťa sa zvyšuje o 220 Kčs.

ŠKOLSTVO

Ešte stále je platný zákon č. 31 z roku 1953 o osemročnej povinnej dochádzke, zlúčené sú národné (zodpovedajúce prvému stupňu) a stredné školy, zriadené sú osemročné stredné školy. Zakladajú sa jedenásťročné stredné školy.
V školstve pretrvávajú problémy, deti sú preťažené nepotrebným učivom, učebnice nezodpovedajú realite života, na vysoké školy prichádzajú nezrelí maturanti, vysokoškoláci sú rovnako preťažení počtom povinných prednášok, zbytočného učiva, nedostatok miest na vysokoškolských internátoch vyvoláva značné nepokoje. Celkovo súčasná školská sústava a obsah nezodpovedajú želanému stavu školstva a prebieha kritická celospoločenská diskusia o zmenách v školstve. Tie však nastanú až o niekoľko rokov.
V období 1955/56 je na Slovensku 1 717 materských škôl a na prelome rokov 1956/57 je ich už 1 746.
Osemročných stredných škôl je 939, v školskom roku 1956/57 ich je už 960.
Jedenásťročných stredných škôl je 103, v školskom roku 1956/57 je ich 111.
Moja dcéra chodí do desiateho ročníka Jedenásťročnej strednej školy v Senici nad Myjavou. Bolí ma však srdce, keď vidím jej úmornú prípravu na vyučovanie. Nie je zlou žiačkou, ale i tak sa musí denne učiť do polnoci. Veď to dievča ani nepozná, čo je mladosť. Celý život je zahrabaná v knihách.
Píše sa v Kultúrnom živote, kde prebieha diskusia odborníkov i laickej verejnosti o potrebe reformy školskej sústavy.
Deti sa nadmieru zaťažujú besedami, schôdzami, akciami. Namiesto nápravy sa táto činnosť presunula do dobrovoľných krúžkov ako je nácvik spartakiády, doučovanie slabších žiakov, rôzne nácviky na akcie atď. Naši žiaci sú nadmieru a zbytočne zaťažení...

V roku 1953 sa uskutočňuje školská reforma, došlo k ustanoveniam škôl osemročných a jedenásťročných s perspektívou povinného jedenásťročného vzdelania pre všetkých žiakov. No v tomto roku, po troch rokoch praxe od ustanovenia, konštatujeme neuspokojivý stav vedomostnej úrovne žiakov. Nespôsobuje to iba zlá úroveň učebníc, ale aj mladý vek maturantov, ktorí ešte nie sú zrelí na štúdium na vysokej škole. Píše vo svojom príspevku skúsená učiteľka.

Docent Valšík sa zamýšľa, či sú vôbec prijímacie skúšky na vysokú školu nutné ... študenti sú vynervovaní z maturity a niektorí hneď na druhý deň cestujú vlakom celú noc na prijímacie skúšky na vysokú školu...

Diskusia o školstve prebieha na stránkach Kultúrneho života tri mesiace. I to svedčí o tom, aká je táto téma dôležitá.

Slovensko

Počet vysokých škôl technického smeru	4 a 14 fakúlt
Počet univerzít	2 a 33 fakúlt
Počet vysokých umeleckých škôl	2 a 3 fakulty,
Počet pedagogických škôl	4 a 6 fakúlt
Počet profesorov a docentov	
v školskom roku 1955/56	321
v školskom roku 1965/57	340
Ostatní učitelia	
v školskom roku 1955/56	1 638
v školskom roku 1956/57	1 788

Občianska vybavenosť v ČSR

Počet telefónnych staníc	703 098
Elektrifikácia obcí	93,9 %
Verejné práčovne	31 545
Čistiarne	16 262

Doprava

Počet miest s električkovou dopravou	11
v SR	2

Zdravie

Na Slovensku je:

- 4 739 lekárov,
- 880 lekárnikov,
- 500 zubárov,
- 6 130 zdravotných sestier,
- 3 102 detských zdravotných sestier,
- 2 030 pôrodných asistentiek,
- ostatný stredný zdravotnícky personál 3 921
- nižší zdravotnícky personál 2 964

Počet niektorých specialistov:

internistov	401
neurológov	67
pediatrov	478
pneumológov	220
chirurgov	328
hygienikov a epidemiológov	195
psychiatrov	95

Na Slovensku je 41 nemocníc, no v tomto roku sa začínajú stavať nové, napríklad nová okresná nemocnica v Bojniciach, keď je 3. júna položený základný kameň.

Šport v ČSR

Majstri športu	426
Zaslúžilí majstri športu	99

Kultúra v ČSR

Divadlá	71
Návštevníci divadiel	12 147 000
Kiná	3 491
Návštevníci kín	185 472 000
Ľudové knižnice	558
v SR	22
Počet výtlačkov kníh	42 548 000
Majitelia rozhlasových a televíznych povolení	3 089 000
z toho majiteľov televíznych povolení v ČR	75 140
na Slovensku	794

Na trinástich slovenských divadelných scénach bolo 4 821 predstavení a videlo ich 2 milióny návštevníkov.

Je dohotovených 115 filmov, z toho sú 3 celovečerné. Na Slovensku je 961 štátnych kín a uskutočnených je 254 732 premietaní.

V Bratislave je slávnostné otvorenie činohry SND – Divadlo Pavla O. Hviezdoslava.

Tlač v ČSR

Denníky	17
Týždenníky	483
Dvojtýždenníky	399
Mesačníky	426

CENY

Chlieb žitnopšeničný 1 kg	2,60 Kčs
Pečivo pšeničné: 1 kg (rohlíky, žemle)	6,60 Kčs
Múka pšeničná hladká: 1 kg	3,50 Kčs
hrubá	4,40 Kčs
Mäso hovädzie	
predné s kosťou: 1 kg	17 Kčs
zadné bez kosti: 1 kg	24 Kčs
Mäso bravčové:	
pečienka: 1 kg	28 Kčs
bôčik: 1 kg	20 Kčs
Saláma šunková: 1 kg	32 Kčs
Maslo I. akosť: 1 kg	32 Kčs
Cukor kockový: 1 kg	11 Kčs
Ryža: 1 kg	7,20 Kčs
Zemiaky neskoré: 1 kg	62 Kčs
Mlieko: 1 l	
letná cena	1,80 Kčs
zimná cena	2,20 Kčs
Syr Eidam: 1 kg	19 Kčs
Vajce kus:	
letná cena	1 Kčs
zimná cena	1,60 Kčs
Káva zrnková pražená: 1 kg	210 Kčs
Čaj: 1 kg	180 Kčs
Pivo 10°: 1 l	2,40 Kčs
Víno prírodné biele: 1 l	19 Kčs
Rum 40 %: 1 l	57,60 Kčs
Cigarety Partyzánky: kus	0,16 Kčs

Mydlo jadrové: 1 kg	8,60 Kčs
Mydlo toaletné: 1 kg	22,40 Kčs
Uhlie hnedé Most: 1 q	16 Kčs
Elektrina: 1 kWh	0,80 Kčs
Šatovka bavlnená, š. 70 cm: 1m	14,20 Kčs
Oblek pánsky vychádzkový vlnený	110 Kčs
Košeľa pánska	46,50 Kčs
Pančuchy dámske silonové: pár	36,- Kčs
Topánky pánske s koženou podrážkou	176 Kčs
Šijací stroj	1 450 Kčs
Rozhlasový prijímač	1 160 Kčs
Bicykel pánsky	540 Kčs
Motocykel Jawa 250 ccm	6 800 Kčs

Rádio Tesla popular

NAJOBĽÚBENEJŠIE DIEVČENSKÉ MENÁ

Mária	**5 300**
Anna	**4 400**
Jana	**3 500**
Eva	3 100
Zuzana	2 600
Marta	2 200
Helena	1 800
Katarína	1 800
Alžbeta	1 300
Ľudmila	900

NAJOBĽÚBENEJŠIE CHLAPČENSKÉ MENÁ

Jozef	**4 600**
Ján	**4 100**
Milan	**3 700**
Peter	3 200
František	2 800
Štefan	2 300
Anton	1 800
Michal	1 400
Vladimír	1 400
Pavol	900

NARODILI SA

SLOVENSKO

Igor Šebo, herec, spevák, šansoniér	1. februára
Michal Kravčík, hydrológ, environmentalista	3. februára
Anton Sládek, fotograf	13. februára
Pál Csáky, politik	21. marca
Ingrid Filanová, herečka	15. apríla
Vladimír Godár, hudobný skladateľ	16. apríla
Michal Gašparík, futbalista a tréner	23. apríla
Dušan Meško, športový lekár, vysokoškolský profesor	7. mája
Janko Kroner, herec	1. júna
Daniela Kapitáňová, divadelná režisérka a spisovateľka	30. júla
Štefan Margita, operný spevák	3. augusta
Ľubomír Dolgoš, politik a ekonóm	20. augusta
Marika Gombitová, speváčka	12. septembra
Vladimír Štric, filmový režisér	15. septembra
Dagmar Kuzmanová, alpská lyžiarka	17. septembra

Igor Šebo

Štefan Margita

Marika Gombitová

Janko Kroner

Peter Šťastný, hokejista 18. septembra
Mária Sabolová, političkа 20. septembra
Monika Smolková, političkа 6. októbra
Milan Ftáčnik, politik 30. októbra
Ján Svrček, atlét, bežec na 400m a športový redaktor a komentátor 28. novembra

ČESKO

Václav Vydra, herec 7. januára
Josef Carda, herec 18. januára
František Skála, sochár, maliar, ilustrátor 7. februára
Ida Kelarová, rómska speváčka, muzikantka a zbormajsterka 10. februára
Václav Faltus, imitátor a dabér 12. februára
Lenka Kořínková, herečka 2. marca
Dagmar Patrasová, herečka, speváčka a moderátorka 27. apríla
Mirek Topolánek, predseda vlády Českej republiky 15. mája
Tomáš Šmíd, tenista 20. mája
Karel Jarolím, futbalový tréner 23. augusta
Martin Stropnický, herec, režisér, diplomat a politik 19. decembra

SVET

Christine Lagarde, generálna riaditeľka MMF 1. januára
Mel Gibson, americko-austrálsky herec, režisér 3. januára
Frank-Walter Steinmeier, bývalý minister zahraničných vecí SRN 5. januára
Geena Davis, americká herečka 21. januára
Johnny Rotten, britský spevák, pôsobil o.i. v kapele Sex Pistols 31. januára
Roderick MacKinnon, americký biofyzik, Nobelova cena za chémiu 2003 19. februára
Ingemar Stenmark, švédsky pretekár v zjazdovom lyžovaní, niekoľkonásobný olympijský víťaz a majster sveta 18. marca

Jegor Gajdar, sovietsky a ruský ekonóm a politik, tvorca ekonomických reforiem začiatku deväťdesiatych rokov — 19. marca
José Manuel Barroso, ministerský predseda Portugalska, predseda dvoch európskych komisií — 23. marca
Lars von Trier, dánsky filmový režisér — 30. apríla
Boris Akunin, ruský spisovateľ — 20. mája
Bernd Posselt, nemecký politik, hovorca Sudetskonemeckého zemského spolku — 4. júna
Björn Borg, profesionálny švédsky tenista — 6. júna
Sultán bin Salmán, saudskoarabský princ a kozmonaut — 27. júna
Tom Hanks, americký filmový herec a režisér — 9. júla
Chantal Poullain, česko-francúzska filmová a divadelná herečka — 17. augusta
David Copperfield, americký kúzelník a iluzionista — 16. septembra
Paolo Rossi, taliansky futbalista, účastník troch majstrovstiev sveta († 9. decembra 2020) — 23. septembra
Sebastian Coe, britský olympijský víťaz v behu na 1 500m a politik — 29. septembra
Carrie Fisher, americká herečka († 27. decembra 2016) — 21. októbra
Marc Dutroux, belgický sériový vrah — 6. novembra

Christine Lagarde

Mel Gibson

Ingemar Stenmark

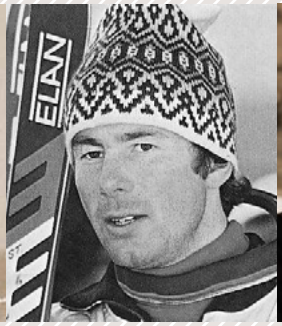

Dagmar Patrasová

ROK 1956 PODĽA ČÍNSKEHO HOROSKOPU

OHNIVÁ OPICA

Element: kov
Princíp: jang
Ročné obdobie: leto
Svetové strany: západ a juhozápad

Opice sú veselé, srdečné, empatické. Majú šarm, osobné čaro a dokážu sa vyhovoriť z každej nepríjemnej situácie. Všetci majú pre ne slabosť. Akoby nie, keď sa na svet pozerajú s nadhľadom, optimizmom a humorom. Život je pre ne hra. Opice sú navyše aj veľmi bystré a praktické. Ich intelekt je rýchly, nemajú rady dlhé hĺbanie a premýšľanie. Nevadia im zmeny, novej situácii sa vedia prispôsobiť veľmi ľahko. Milujú literatúru, divadlo a vôbec všetku kultúru. Znie to až veľmi krásne, že?

Tak, samozrejme, aj Opice majú svoje negatívne stránky. Sú trochu zlomyseľné, rady si z ľudí uťahujú a niekedy dosť drsne. Rozhodne sa o nich nedá povedať, že sú nevinné. Naopak, vedia byť pekne prešibané a manipulatívne. Často sa chcú presadiť za každú cenu. Spoľahlivosť tiež nie je ich silná stránka a, ako už bolo povedané, veľké hĺbky u nich nehľadajte. Ale vďaka ich šarmu im to všetko prakticky vždy prejde a ľudia sa domnievajú, že sú stelesnením láskavostí a vľúdnosti.

Disponujú tiež veľkou vynaliezavosťou, kreativitou, fantáziou a originalitou. Milujú vášnivo, romanticky, ale, bohužiaľ, nie veľmi šťastne. Predovšetkým preto, že sa rýchlo začnú nudiť. A rovnako rýchlo ako sa zamilujú, tak rýchlo ich partner omrzí a Opica hľadá ďalší vášnivý vzťah. Rodina je však pre Opice nesmierne dôležitá. Aj tam však musia cítiť dostatok slobody. Svojim priateľom sú verné, ale nesmiete ich veľmi kritizovať.

Vzťahy sú pre Opice veľmi dôležité. Ľudia narodení v znamení Opice sú družní a spoločenskí, okrem obyčajne vysokého intelektu majú silno vyvinutú aj emocionálnu inteligenciu a intuíciu. Rýchlo dokážu svoj náprotivok prehliadnuť a pružne reagujú na akúkoľvek spoločenskú situáciu.
Problémy im prináša ich impulzívnosť a sklon prijímať rýchle rozhodnutia – niekedy by im trocha trpezlivosti prospela.
Ideálna je pre ne práca v kreatívnych oblastiach – umeleckej tvorbe, marketingu, dizajne, ale aj vo vede, technológii alebo žurnalistike. Vďaka svojim komunikačným schopnostiam a vtipu sa často stávajú obľúbenými kolegami a lídrami.
Opice majú tendenciu byť dobrými hospodármi, ale môžu byť tiež náchylné k riskantným investíciám. Je dôležité, aby boli opatrné a starostlivo plánovali svoje finančné kroky.

- Partnerské znamenia: Pre Opicu sú najvhodnejšími znameniami Krysa, Drak a Pes.
- Čo urobí Opicu šťastnou: Opica je inteligentná, sčítaná a veľmi presvedčivá. Potrebuje cítiť, že široko ďaleko sa jej nikto nevyrovná.
- Šťastné čísla: 4 a 9
- Nešťastné čísla: 2 a 7
- Obľúbené farby: biela, modrá a zlatá
- Kvety šťastia: chryzantéma a myrta krepová
- Drahokamy a šperky: Zeleno sfarbený olivín pomáha ľuďom narodeným v znamení Opice vyrovnať sa so svojou mysľou a emóciami. Tiež sa verí, že potláča negatívnu energiu a prináša dobrú náladu. Zlaté šperky s olivínom im môžu pomôcť získať vnútorný pokoj a zlepšiť koncentráciu.

A kto všetko sa narodil v roku Opice? Okrem tých, ktorí prišli na svet v roku 1956 a o ktorých píšeme inde, sú to napríklad Celine Dion, Leonardo da Vinci, Michael Douglas, James Cook, Harry Truman, Ján Pavol II., Elisabeth Taylor, Jennifer Aniston alebo Roald Amundsen.

DOPLNKOVÉ ZNAMENIE – KOZA

Tí, ktorí sa narodili pred 11. februárom, však majú vo svojom horoskope iné znamenie – je to Koza.

Koza je charakteristická láskavosťou a jemnosťou. Je pokojná a vyhýba sa konfliktom. Má veľký zmysel pre krásno a tiež často disponuje umeleckým nadaním.

Kozy sú nesmierne empatické, vnímavé k pocitom ostatných. Snažia sa druhým pomáhať a ochraňovať ich. Sú trpezlivé a vytrvalé. Dokážu pracovať na dlhodobých projektoch a takmer nikdy to nevzdávajú. Sú starostlivé a majú zmysel pre detail. Tiež sú poriadkumilovné – ako vo svojom byte, tak v živote. Ich problémom je nerozhodnosť, až chorobná. Ak majú prijať nejaké rozhodnutie, radia sa donekonečna so všetkými okolo. Sú tiež príliš citlivé na kritiku a majú sklony k depresiám a strachom. Veľmi im záleží na mienke druhých, ich názorom sa často až príliš pasívne podriaďujú.

Kozy bývajú úspešné v umení, dizajne, literatúre, psychológii, sociálnej práci a starostlivosti o druhých.

Pokiaľ ide o peniaze, sú Kozy opatrné a rady šetria. Majú sklon vyhýbať sa rizikovým investíciám a preferujú finančnú stabilitu. Keď už utrácajú, tak za umenie.

V láske sú Kozy nežné a starostlivé. Pre ne je dôležitá stabilita a bezpečie. Sú verné a oddané, len ich nesmiete zraniť. To nesú veľmi ťažko. Harmónia v rodine je pre ne všetkým. Snažia sa vytvárať pokojné a pohodové prostredie.

Jennifer Aniston

Leonardo da Vinci

Elisabeth Taylor

James Cook

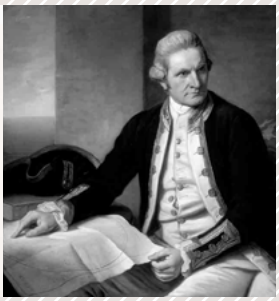

POLITIKA

Maďarské povstanie

V roku 1956 sa politike vyhnúť nedá. Nemá síce aureolu historických míľnikov ako napríklad roky 1914, 1938, 1945 či 1968, v tomto smere ostáva tak trochu v tieni. Ale úplne neprávom. Máloktorý z rokov minulého storočia priniesol toľko drám, prelomových udalostí a turbulentných zmien. V Sovietskom zväze sa na XX. Zjazde KSSZ končí éra stalinizmu, v Poľsku a v Maďarsku sú krvavo potlačené protikomunistické povstania a Francúzsko, Veľká Británia a Izrael napadnú Egypt po tom, čo znárodnil Suezský prieplav. Studená voja je v plnom prúde, ale stopy tej horúcej, ktorá sa skončila pred jedenástimi rokmi, sú stále prítomné.

- Prezident ČSR: Antonín Zápotocký
- Prvý tajomník ÚV KSČ: Antonín Novotný
- Prvý tajomník ÚV KSS: Karol Bacílek

Nikita Chruščov počas priebehu XX. Zjazdu KSSZ v Moskve 25. februára, posledný pracovný deň zjazdu, prednáša referát na neverejnom zasadnutí o **kulte osobnosti J. V. Stalina**, odhaľuje a odsudzuje jeho diktátorské zločiny. Stalinizmus od tohto momentu prestáva byť akceptovaný a destalinizácia sa netýka iba Sovietskeho zväzu, ale všetkých krajín Východného bloku. A ako reagujú slovenskí komunisti? Pre istotu, a na rozdiel od Maďarska a Poľska, slovenské periodiká nereagujú a neuverejňujú z vystúpenia Chruščova ani čiarku, jeho výstup ostáva v utajení. Okrem prvého tajomníka ÚV KSČ – Antonína Novotného nevedia o ňom ani vysokí politickí predstavitelia. Ale na Slovensku nič neutajíte. Ľudia sa dozvedajú o významnom referáte Chruščova predovšetkým z maďarskej tlače a zahraničných rozhlasových vysielaní. Až 19. marca nastáva kritika kultu osobnosti ako takého, no nie všetci predstavitelia KSS (Komunistickej strany Slovenska) súhlasia s touto kritikou, iní sa zasa nechcú dívať do minulosti, ale do budúcnosti.
V apríli sa začína aktivizovať aj slovenská verejnosť. Kritika všetkých oblastí života, od ekonomiky, politiky, kultúry, športu, bezpečnosti až po otvorenie, revíziu, odškodnenie a dokonca rehabilitáciu politických väzňov z procesov

I. MIMORIADNE VYDANIE

KULTÚRNY ŽIVOT

ČÍSLO 13a ★ ROČNÍK XI. ★ ORGÁN SVÄZU SLOVENSKÝCH SPISOVATEĽOV ★ PRAHA—BRATISLAVA 24. APRÍLA 1956 ★ CENA KČS 0,70

V MENE ŽIVOTA, PRAVDY A KRÁSY

ZAČALO SA TÝŽDENNÉ SNEMOVANIE SPISOVATEĽOV • POSOLSTVO ÚV KSČ II. SJAZDU • OBRAZ NÁŠHO LITERÁRNEHO ŽIVOTA V HLAVNOM REFERÁTE JÁNA DRDU • DOBRÚ KNIHU PRE NAJMLADŠÍCH • NA SLOVO SO ZAHRANIČNÝMI SPISOVATEĽMI • DROBNOSTI Z KULOÁROV

Z PRIEBEHU PRVÉHO DŇA

Dňa 22. apríla 1956 o 15.00 hodine v budove Národného zhromaždenia otvorila národná umelkyňa Marie Majerová II. zjazd československých spisovateľov. Zjazd sa koná vo významnej dobe prehodnocovania filozofických, estetických i morálnych hodnôt, v období po XX. zjazde KSSS, ktorý odhalil škodlivosť kultu osobnosti a niektoré nesprávne poučky a metódy v riadení štátu v doterajšom období budovania socializmu v SSSR. Vážnosť, s akou sa českí a slovenskí spisovatelia pripravovali na svoj zjazd, vášnivé hľadanie pravdy v silne umeleckých diskusiách, dotýkajúcich sa podstaty nedostatkov nášho života i literatúry, vyvolali z predsjazdového i sjazdového obdobia ideového života SČSS vážnu udalosť, ktorá sa

v 50. rokoch. To vedie aj ku kritickým diskusiám pri zasadaniach politbyra ÚV KSČ. Požiadavky na vznik opozičných politických strán, slobodnú tlač, slobodné voľby... všetci si sypú popol na hlavu na čele s Novotným...Všetci vedia, čo bolo zlé a čo treba zmeniť.

No, skutočnú ostrú kritiku režimu predniesli účastníci na **II. zjazde Zväzu Československých spisovateľov 22. až 29. apríla**. Zo slovenských spisovateľov s odvážnou, ostrou kritikou vystupujú predovšetkým Ladislav Mňačko a Dominik Tatarka. O ostrom priebehu zjazdu sa verejnosť dozvedá z Kultúrneho života. To už sa Antonínovi Novotnému prestáva páčiť.

Samostatné stretnutie slovenských spisovateľov (plenárka)v prvý júnový deň nebolo o nič menej kritické, ako v Prahe. No, situácia už bola trochu iná. Kritická diskusia bola definitívne ukončená a žiadne veľké zmeny v spoločnosti sa nedejú. Pokračuje aj centralizmus, napriek snahe Karola Bacílka – prvého tajomníka KSS, ktorý upozorňuje, že slovenské národné orgány neplnia ani tie funkcie, ktoré im zabezpečuje ústava a práca Zboru povereníkov je iba formalitou.

Nová ústavná úprava dovoľuje vymenúvať aj odvolávať Zbor povereníkov, schvaľovať plán rozvoja národného hospodárstva Slovenska. Zbor povereníkov

mohol riadiť prácu národných výborov na Slovensku. Ústavná úprava však nevydržala ani štyri roky. Snaha o decentralizáciu, uvoľnenie cenzúry či odškodnenie a rehabilitácia politických väzňov boli potlačené už v zárodku koncom mája.

AMNESTIE

Antonín Zápotocký

V novoročnom prejave prezident Zápotocký predĺžil **amnestiu pre československých občanov, ktorí sa po emigrácii rozhodli vrátiť späť do vlasti**. Návrat emigrantov sa v médiách široko preberá: „V minulých dňoch sa na sekretariáte Výboru pre zabezpečenie týchto osôb prihlásili ďalší občania, ktorí sa vrátili z Nemeckej spolkovej republiky, Rakúska, Francúzska a Austrálie a ďalšie skupiny utečencov požiadali o sprostredkovanie návratu naše zastupiteľské úrady v Brazílii a Kanade," píše *Večerní Praha*.

NESPOKOJNÍ VYSOKOŠKOLÁCI

Ešte pred kritickým referátom Chruščova z neverejného zasadnutia počas XX. Zjazdu KSSZ študenti vysokých škôl začínajú odvážnejšie prejavovať svoju nespokojnosť. Ide o problém, ktorý sa týka rozkazu **ministra obrany Alexeja Čepičku**, ktorým sa rušia vojenské katedry na vysokých školách a povinnú vojenskú základnú službu musia absolvovať všetci študenti po skončení štúdia jeden rok. Dovtedy stačilo absolvovať vojenskú prípravu počas štúdia a po ukončení štúdia dvojmesačné vojenské sústredenie. Rozkaz ministerstva zaskočí študentov, ktorí vojenskú katedru už absolvovali a mnohí z nich už mali pripravené pracovné miesta. Namiesto do práce musia nastúpiť na ročnú vojenskú službu.

BALÓNY

Súčasťou studenej vojny bolo zo strany západných štátov vysielanie balónov s letákmi nad československé územie. Dochádzalo pri tom často k zraneniam, pretože balóny boli naplnené výbušným horľavým plynom a občas explodovali. 15. januára v obci Drienov neďaleko Prešova vybuchol ďalší balón zo Západného Nemecka. Prudký výbuch zranil 14-ročného syna Ladislava Juríčka, robotníka ČKD Košice. Chlapec utrpel popáleniny II. stupňa a je v nemocničnom ošetrení v Prešove. Nový prízemný dom bol zdemolovaný a celková škoda sa odhaduje na 20 000 Kčs.
Nad Prahou opäť pozorovali výbušné balóny. Podľa hlásenia z českobudejovického okresu v noci na 23.3. preletelo smerom do vnútrozemia veľké množstvo pirátskych balónov zo Západného Nemecka. Už ráno prichádzali správy o pristátí početných balónov v Pražskom kraji. V okrese Slaný ich spadlo 10, rovnako aj v okrese Kralupy, ďalšie v okrese Praha – západ a inde.

Takto vyzerá spľasnutý balón „Slobodnej Európy". Je naplnený vodíkom a dosahuje rozmer až 15 m v priemere. Pod balónom je ako záťaž umiestnený bubon, na ktorom sú nakrútené pomocou polyetylénového pása štvavé letáky „Slobodnej Európy."

Ďalšie obete balónových provokácií „Slobodnej Európy"

Vo štvrtok dopoludnia sa chlapec Ivan Hakel z Dobrej Nivy vracal k rodičom. Na ceste domov našiel americký balón so zbytkami štvavých letákov „Slobodnej Európy". Podivil sa neobvyklému nálezu. Netušil v ňom nič zlého, zdvihol ho a dotiahol až do domu. Tam americký balón s letákmi vybuchol. Výbuchom bola nadvihnutá strecha chalupy a na oboch protiľahlých stenách zdemolované murivo. Všetci siedmi členovia domácnosti utrpeli popáleniny na tvárach. Matku, Emiliu Kucharovú, ktorá utrpela na rukách, na tvári a hrdle popáleniny prvého a druhého stupňa, museli po nešťastí odviezť ihneď do nemocnice.

Hľa, ďalší „oslobodzujúci" čin provokatérov „Slobodnej Európy". A jeho výsledok? Balón so značkou Made in USA zničil domček, v ktorom bývali rodiny Bartošovcov, Kucharovcov a Hakelovcov. Poranil Emiliu Kucharovú a ďalším šiestim nevinným obetiam popálil obličaje. Bartošovci, Hakelovci a Kucharovci ostali bez prístrešia.

V Dobrej Nive a na okolí sa o inom nehovorí, len o amerických balónoch. Keby tieto reči na vlastné uši počúvali v „Slobodnej Európe", sami sebe by sa zhnusili — ak vôbec majú citu. Občania s rozhorčením odsudzujú, všetky podobné „poslostvá mieru", ktoré k nám posielajú zo „Slobodnej Európy". V Dobrej Nive a na okolí ich nazvali zločincami. Na ich výčiny občania v Dobrej Nive odpovedajú spoločným protestom. V ich rezolúcii sa môžete medzilným dočítať aj tohto: „Protestujeme proti hanebným štvaniciam, ktoré nás sice nezaujímajú, ale nás rozhorčujú — rozhorčujú tým, že spolu s nimi nám zo „Slobodnej Európy" posielajú nebezpečenstvo, ktoré ohrozuje životy našich mužov žien i detí."

A. Miartuš

Pred odletom na večerných linkách z Prahy do Bratislavy a Brna 19. januára boli cestujúci nepríjemne prekvapení, keď im tesne pred odletom oznámili, že všetky lety sú odvolané. Stalo sa tak v dôsledku toho, že nad územím Československa bol zistený väčší počet balónov, ktoré prilietali zo Západu.
Cestujúci do Bratislavy a Brna v tej chvíli ešte netušili, že deň predtým prišlo k jednej z najväčších leteckých katastrof u nás – tlač o tom zatiaľ mlčala. Lietadlo na trase Praha – Košice po zrážke s balónom havarovalo neďaleko Levoče. Zahynulo 22 osôb, 4 cestujúci s ťažkými zraneniami prežili. Podľa výpovedí svedkov bolo v priestore katastrofy 20 až 30 balónov.

PYŽAMOVÁ REVOLÚCIA

Nespokojní študenti na „Suvoráku" (internát na Suvorovovej ul. V Bratislave) sa podvečer 17. januára pripravujú na vojenskú katedru, čistia si svoje „kanady" na chodbách a komentujú, čo sa im dostalo do uší – spomínaný rozkaz ministerstva obrany. Jeden z nich zanôtil na známu ľudovú pieseň, no so zmeneným textom, vyjadrujúc tak svoje sklamanie zo situácie. Melódia a hlavne jej štipľavý text sa uchytí a spievajú ho študenti, čistiac si topánky po celej chodbe. Pridávajú sa ďalší a ďalší, až sa napokon 300 študentov z internátu stretáva o jedenástej v noci v jedálni, takmer všetci v pyžamách. Nahnevaní rečnia o všetkých možných nedostatkoch režimu, kritizujú nudné štúdium marxizmu, nedostatok miest v internátoch, príšernú stravu, nadmieru povinných prednášok, až napokon spontánne stretnutie, ešte predtým, ako chceli vyjsť niektorí študenti v pyžamách protestovať von do ulíc, ukončí tajomník Univerzity Komenského – Jaroslav Fillo. Oficiálne je stretnutie považované za demonštratívnu schôdzu. I keď vznikla petícia proti zmenám vo vojenskej príprave, podpísalo ju iba 8 študentov. Niekoľko študentov bolo vypočúvaných Štátnou bezpečnosťou, niektorým hrozili disciplinárnymi konaniami, niektorých zosmiešňovali medzi spolužiakmi. Oficiálna tlač o tejto udalosti neinformuje.

BRATISLAVSKÝ MAJÁLES

V slobodnejšej atmosfére vo februári po XX. Zjazde KSSZ, keď nastáva isté uvoľnenie, študenti vysokých škôl využívajú príležitosť a verejne prejavujú svoju nespokojnosť. Pyžamová revolúcia bola prvou predzvesťou študentských nepokojov. Na rozdiel od pražských, bratislavskí vysokoškoláci neboli natoľko radikálni a spísali miernejšiu rezolúciu. Predstavitelia moci sa vyslovene zameriavajú na pražské nepokoje radikálnejších študentov a aj vďaka tomu je v Bratislave po prvý raz po desiatich rokoch zákazu povolený študentský majáles (karneval). Informovanosť o povolení a usporiadaní karnevalu však bola minimálna, až napokon niekoľko študentov Právnickej fakulty prináša informáciu

Bratislavský majáles

na všetky vysoké školy. A tak 12. mája v sobotu večer vyštartuje karnevalový sprievod do ulíc mesta. Bratislavčania s nadšením lemujú trasu – od Grassalkovichovho paláca cez Námestie SNP až k dunajskému nábrežiu, kopírujúc tak trasu prvomájových sprievodov. **Nie je to obyčajný karneval**: Maskám je všetko dovolené, píše *Smena* tri dni po karnevale, kde opisuje udalosť.

Na začiatku sprievodu ťahajú študenti staré auto s nápisom – Cvičná jazda ministerstva školstva a za volantom funkcionár s bičom alebo alegorický voz naložený búdkami pre studený odchov teliat ako kritika zlých podmienok v internátoch. Kostlivci v bielych plachtách nesú nápis – stravujeme sa v študentských jedálňach RaJ (Reštaurácií a jedální), dva živé voly s tabuľkou na krku – Uč se vole, budeš pánom, budú ťa voziť tatraplánom, alebo heslá ako – Základ je pevný, ale dom sa rúca, pokrivený model Lomonosovovej univerzity s nápisom – Sovietsky zväz – náš vzor. Truhlu s nápisom Akademická sloboda hodili na záver sprievodu do Dunaja, hrala pri tom pohrebná hudba... V Bratislave sa s nadšením o ničom inom ako o karnevale nehovorí. Taký slobodný prejav študentov je v tom čase nevídaný.

ŠTUDENTSKÉ REZOLÚCIE

Ešte v ten istý deň, ako sa konal vysokoškolský karneval, 12. mája, je na **internáte Mladá garda**, kde sú ubytovaní zväčša študenti SVŠT (Slovenskej vysokej školy technickej) vyvesená deklarácia študentov českej Fakulty strojného inžinierstva požadujúca napríklad aj zmenu jedenásťročiek

na klasické a reálne gymnáziá, zrušenie povinnosti zúčastňovať sa na prednáškach, návrat študentských jedální z RaJ do rezortu školstva, vrátenie zabratých budov späť na internáty, zníženie cien kníh, povolenie študentských zájazdov do zahraničia a mnoho ďalších. V pláne je zorganizovať spoločné stretnutie českých a slovenských študentov za účasti **ministra školstva Františka Kahudu**. Študenti sa stretávajú a vyjadrujú svoje požiadavky nielen na Mladej garde, ale aj v Suvoráku, kde požadujú aj zrušenie cenzúry, kritizujú vyvesovanie sovietskych zástav pri slávnostných príležitostiach atď.
Práve v čase, keď sa študenti stretávajú na diskusiách – 15. mája, pred internátmi stoja nákladné autá s Ľudovými milíciami ako istý spôsob zastrašovania. Pražská rezolúcia z Mladej gardy je odstránená hneď na druhý deň v dievčenskom internáte v Horskom parku. Rozhnevané vysokoškoláčky sa chystajú do ulíc, napokon sú zastavené, uvedomujúc si prípadné dôsledky svojho konania.
O dva dni neskôr, 17. mája, je v *Smene* uverejnená rezolúcia z Mladej gardy a na ďalšej strane je uverejnené uznesenie ÚV KSČ, kde sľubovali napríklad zníženie počtu skúšok, výstavbu nových internátov, posilnenie vedeckej práce, kvalifikované vedenie katedier, rozšírenie kontaktov so zahraničnými západnými školami. No, už na druhý deň *Smena* stanovila mantinely v diskusiách, oficiálna tlač zamlčuje pravdu o počte fakúlt, ktoré súhlasia s rezolúciou z Mladej gardy, píšu sa propagandistické články na upokojenie situácie. Snáď iba Kultúrny život podporuje študentov v ich iniciatívach. Okrem spisovateľov držali vysokoškolákom stranu aj mnohí ich pedagógovia, niektorí z nich zachraňovali študentom kožu, keď im hrozilo vylúčenie zo školy. I keď od júna sa už študenti nemôžu brániť v tlači, ministerstvo školstva sa snaží riešiť aspoň ubytovacie problémy študentov. No, nič lepšie ako zriadiť pre neubytovaných uchádzačov nocľaháreň na Bratislavskom hrade, sa nepodarilo. **Z 11 163 uchádzačov, je možné ubytovať v internátoch iba 6 360 študentov.**
Po vypuknutí Maďarskej revolúcie 23. októbra a po zapojení maďarských študentov do protestov, vedenie KSČ vrátane KSS začína byť obozretnejšie

Vážení čtenáři, právě jste dočetli ukázku z knihy ***Môj rok 1956*.**
Pokud se Vám ukázka líbila, na našem webu si můžete zakoupit celou knihu.